

Ildo horretan, funtsezkotzat jotzen da sektore arteko ekintzatik osasuna babestu eta sustatzeko ekarpena egitea, baita euskal gizarteak gaur egun dituen erronka handiei aurre egiteko ere, hala nola klima-aldaketari edo krisi ekonomikoari. Aurkeztuko den Osasun Publikoaren Legea funtsezko tresna izango da ikuspegi hori gure osasun-sisteman finkatzeko.

Politika sektorialak osasunaren alde lerrokatzearen adibide gisa: lankidetzaren sanitarioa bultzatuko da Eusko Jaurlaritzako beste sail batzuekiko lankidetzan, aurreko esperientzietan oinarrituta; ingurune eta ingurumen osasungarriagoak zaintzen jarraituko da; eta elikadura osasungarria sustatzeko eta obesitatea prebenitzeko lanean jarraituko da, sektore konprometituekiko lankidetzan.

2. Desberdintasunik gabeko osasuna, gertuagoa, pertsonen zerbitzura dagoena

2020. urtearen hasieran, munduan Covid pandemia azaldu zenean, agerian utzi zuen behar-beharrezkoak direla, munduko osasun-sistema eta gobernu guztietan, alerta-sistemak eta prebentziozko kontingentzia-protokoloak eta sor daitezkeen gaixotasunei eusteko protokoloak izatea. Euskadin, behar horri erantzuteko, Euskadiko Babes Zibileko Planaz gain, trantsizio sanitario, sozial eta ekonomikoko Bizi Berri Plana sortu zen, Eusko Jaurlaritzak bultzatuta, osasun publikoa zainduz normaltasunera pixkanaka itzultzeko.

Errealitate berri horren esparruan, eta agerraldi berrien aurrean euskal osasun-sistemak dituen gaitasunak hobetzeko, funtsezkoa da test diagnostiko berriak sartzea eta kasuak zaintzeko eta kontrolatzeko sarea mantentzea eta indartzea, intzidentzia-tasen bilakaeraren arabera, positibo guztien miaketa bermatuz, ahal dela diagnostikoa egin eta lehen 24 orduetan, eta ondo dimentsionatutako ekipo eraginkorrak izanda. Gainera, erakundeen arteko lankidetzatik, hala behar duten pertsonak isolatzeko osasun- eta ongizate-baldintza egokienak eskainiko dira.

Osasun Sailak, OMEren gomendioei jarraituz, Coviden kutsadurak detektatzeko eta jarraitzeko teknologia berriak ezartzearen alde egingo du; halaber, ikerketa zientifikoko azterlanen ondoriozko txerto edo terapia posibleen kudeaketa egokiaren alde egingo du ere. Era berean, funtsezkoa da pandemia horren ondorioei buruzko hausnarketa egitea, hainbat dimentsio landuz (osasuna, ekonomia, lana, gizarte, ingurumena), etorkizunean sor daitezkeen beste gaixotasun batzuk behar bezala kudeatzeko.

**EKITATEA,
DESBERDINTASUNEI
AURRE EGITEKO
PARADIGMA**

Osasunean gizarte- eta genero-desberdintasunak murrizteko, batez ere bizi dugun osasun- eta ekonomia-krisiaren egoeran.

Pertsona batek beste pertsona bati emandako arreta, gehien behar duenari babes espezifikoa eskainiz:

- Adinekoak
- Haurrak eta nerabeak
- Gizonen eta emakumeen arteko ekitatea
- Desgaitasunen bat duten pertsonak
- LGTBIQ+ pertsonak
- Gutxiengo etniko, kultural eta erlijiosoak
- Gizarte- eta kultura-aniztasuna
- Askatasunaz gabetutako pertsonak
- Migratzaileak
- Zaurgarritasun-egoeran dagoen edozein pertsona.

ADINEKOAK

Egoera onean zahartzea Euskadin lortu dugun lorpen sozial eta multikausal handia da. Euskal osasun-sistemak, zahartze osasungarriaren aldeko nazioarteko diziplina anitzeko estrategien ildotik, egunero lan egingo du, bai bizi-itxaropen hori handitzen laguntzeko, bai desgaitasunik gabeko bizi-urteak gehiago izan daitezen. Helburu hori ez da soilik gure profesional sanitarioen eta soziosanitarioen DNAREN parte, baita esparru estrategiko honen parte ere, adinekoen osasuna prebenitzeko eta sustatzeko ikuspegia baitu, zahartze osasuntsuan oinarriturik. Kontutan hartuta, gainera, osasun-sistema ez dela lorpen horretan eragiten duen eragile bakarra, batez ere zahartzaroa ez delako gaixotasun bat, baizik eta beharrian eta ezaugarri propioak dituen bizi-etapa bat.

Arreta soziosanitarioko eredu integral berri bat, **adinekoen hauskortasunari arreta emateko plan bat** eta adikzioak dituzten edo izateko arriskuan dauden adinekoek zuzendutako beste bat sustatuko dira.

Era berean, osasun-erakundeak Euskadi Lagunkoia programan sartuko dira, eta jarduteko aukera berriak diseinatzeko aliantzak sortzea ahalbidetzen duten foro edo ekimenetan parte hartuko dute.

HAURRAK ETA NERABEAK

Zerikusirik duten gainerako sail eta eragileekin batera, eta gizarte osoarekin batera, Euskadiren etorkizuna finkatzeko eta haur eta nerabe osasuntsuagoak eta seguruagoak lortzeko lan egingo da. Ospitaleratuz gero, haien erosotasuna eta euren familia hobetzea da helburua.

Hezkuntza Sailarekin koordinatuta, diabetesa artatzeko protokolo berriak zabalduko dira eta, aldi berean, **bihotz-biriketako bizkortzeari buruzko ikastaro** berriak diseinatuko dira. Gainera, funtsezkoa da adingabeei gaitasun berriak ematea, haurrak eta nerabeak erabaki osasungarrienak hartzeko gai izan daitezen.

Erakundeen arteko protokolo bat onartuko da, haurren aurkako indarkeria -abusua eta sexu-esplotazioa barne-, garaiz detektatzen eta jorratzen dela ziurtatzeko, eta kasu guztietan biktimaren babesa eta haren kaltearen erreparazioa sustatuko da.

EKITATEA: EMAKUMEEN OSASUNA

Funtsezkoa da Euskadin gizonen eta emakumeen arteko ekitatea bermatzea, osasun-sistema osorako zeharkako elementu gisa. Horretarako, beharrezkoa da identifikatzea zer osasun-esparrutan eta -arazotan txertatu behar den genero-ikuspegia gai horri heltzeko, inplikaturako eragile guztiekiko lankidetzan. Adibidez, gaur egun badakigu emakumeek bizi-itxaropen handiagoa dutela, eta gutxiago eskuratzen dituztela bihotzeko errehabilitazio-programak. Halaber, biriketako minbiziaren ondoriozko heriotza-tasa handitzen ari da, eta gizonena, berriz, murrizten. Gainera, emakumeek prebalentzia handiagoa dute polimedikazioari, inkontinentziari eta depresioari/antsietateari dagokienez. Indarkeria matxistak emakume askoren osasunean izan ditzakeen ondorioak ahaztu gabe.

2021-2028 Osasun Plan berriak genero-ikuspegia duten osasun-politikak ezarriko ditu, sexuaren arabera aldeak dituzten osasun-esparru edo -arazoei heltzeko.

**PREBENTZIO-,
TXERTAKETA- ETA
BAHEKETA-PROGRAMAK**

Gaixotasunei aurre hartzeak eta detekzio goiztiarrak emaitza hobekak ematen dituzte pertsonen osasunean.

Inplikaturako erakunde guztiekin koordinatuta, indarkeria matxistaren biktima diren emakumeentzat, baita haien seme-alabentzat ere, arreta integralik onena bilatzen jarraituko da.

ANIZTASUNAREKIKO ARRETA

Euskadiko gizartea aurreratua eta anitza da. Osasun Sailak lortutako eskubide guztiak bermatu nahi ditu, beste erakunde edo gizarte-eragile batzuekiko aliantzari eta lankidetzari esker, jarduteko edozein aukera berri aintzat hartzea ahaztu gabe.

Antolaketaren ikuspegitik, transexualitateari arreta emateko zerbitzu bat ezarriko da lurralde historiko bakoitzean.

Ikuspuntu juridikotik, arau-esparru autonomiko baten bidez, egoitza-egoera irregularrean dauden etorkinei ematen zaien osasun-laguntza publikorako eskubidea finkatuko da, 7/2018 Errege Dekretuaren arabera (Osasun Sistema Nazionalerako sarbide unibertsalari buruzkoa), eta osasun-txartela, Euskadin aseguratuta dauden gainerako pertsonak dutenarekin homologagarria, emango zaie.

Uneoro, hirugarren sektoreko beste erakunde eta elkarte batzuekin batera, eguneratzeko aukera berriak identifikatuko dira, bai kudeaketan, bai prestakuntzan, bai sentsibilizazioan

ESPETXE-OSASUNA

2011. urtean espetxe-osasuna Osakidetzan sartzeari esker, Euskadin askatasunik gabe dauden pertsonen ematen zaien laguntzaren kalitatea hobetu egin da, zalantzarik gabe; gaur egun, gainerako herritarren baldintza berberetan iristen dira osasun-zerbitzuetara. Izan ere, espetxeetako osasun-zerbitzuak lehen arretako osasun-zentroak dira, eta modu koordinatuan eta jarraitutasunean jarduten dute arreta espezializatuarekin eta ospitaleekin.

Espetxe-ingurunearen beraren berezitasunei eta presoen artean nagusi diren patologiei modu egokian aurre egiteko, zentro horietan lan egiten duten profesionalek prestakuntza espezifiko osagarria izan behar dute. Beharrezkoa da, gainera, osasuna sustatzea, osasun mentala zaintzea eta telemedikuntza eta teknologia berriak gehiago garatzea.

PREBENTZIO-, TXERTAKETA- ETA BAHEKETA-PROGRAMAK

Euskadin, bularreko eta ondesteko minbizien baheketa-programak gure inguruko estaldurarik, parte-hartzerik eta emaitzarik handienetakoak dira. Horrela, egungo parte-hartzearen eta detekzio goiztiarraren emaitza onak mantentzeaz eta Coviden albo-efektua konpentsatzeaz gain, **helburua umetoki-lepoko minbiziaren populazio-baheketaren ezarpena %100eraino garatzea da.**

C hepatitis kronikoari dagokionez, baheketa indartuko da pazienteen bilaketa aktiboa egiteko, jarraipenik izan gabe anti-VHC+ duten pertsonengan. Horrez gain, arrisku-faktoreak dituzten pertsonen baheketa oportunistak sustatzen jarraituko da Lehen Arretan. Era berean, C hepatitis kronikoa arrisku handiko kolektiboetan artatzen, diagnostikatzen eta tratatzen jarraituko da, batez ere adikzioak tratatzeko zentroetan.

Adin txikienetatik
jardun ahal izateko,
prebentzioak osasuna
eta etorkizuneko bizi-
kalitatea hobetzen
ditu.

JAIO AURREKO BAHEKETA

Gaur egun, gure zerbitzu-zorroaren barruan dago anomalia kromosomikoen jaio aurreko baheketa-programa, haurdunaldiaren lehen hiruhilekoan test konbinatu bat erabiltzen duena. Fetuaren edo plazentaren analisi genetikoa da erabili ohi den proba diagnostiko baieztatzailea. Horretarako, teknika inbaditzaileak egin behar dira (amniozentesia/biopsia), eta arrisku handiak izan ditzakete.

Anomalia kromosomikoen jaio aurreko baheketa-programan aurrera egiten jarraitzeko, **amaren odolean zirkulatzen duen DNA fetal askearen testa sartuko da**. Test horrek Down-en sindromearen kasuak gehiago detektatzea eta teknika inbaditzaileen arriskuak murriztea ahalbidetzen du, hala nola fetuen galerak eta horien ondoriozko beste arrisku batzuk.

TXERTAKETA

Osasun publikoa Osasun Sailaren lehenetsuneko jarduera-eremuetako bat izan da beti. Ildo horretan, eta Txertaketarako Euskadiko Aholku Batzordearen laguntzarekin, koronabirusa geldiarazteko txerto berriak kudeatzeaz eta gure errealitatera egokitzeaz gain, Sailaren helburua da haurren eta helduen txertaketa-egutegiak ebaluatzea, eguneratzea eta, egoera epidemiologikoak hala eskatzen badu, zabaltzea, bai eta arriskutaldeen txertaketa-programetarako irizpideak ere. Euskal Autonomia Erkidegoko txertaketa-egutegia etengabe eguneratuz eta egokituz, euskal herritar guztien osasunaren babes-indize altuei eutsiko zaie.

HAURREN HORTZAK ZAINTEKO PROGRAMA (PADI)

Aho-hortzetako osasunaren prebentzioari dagokionez, Osasun Sailak, PADIren bidez, 7 eta 15 urte bitarteko haur guztien hortzetako arretoa bermatzen jarraituko du, eta haien estaldura %70era igotzeko lan egingo du.

SENDAGAIK BEHAR BEZALA ERABILTzea

Sendagaien eta antibiotikoen erabilera arduratsua lortzeko, beharrezkoa da Osasun Saila arlo horretan garatzen ari den azterketa- eta sentsibilizazio-estrategiarekin jarraitzea, bai eta mikrobioen aurkako erresistentzien zaintzan eragitea ere. Datuak zabalduz eta aztertuz soilik lortuko da medikazioa behar bezala eta nahitaez erabiltzearen inguruko kontzientziazio handiagoa, biztanleriaren osasun-eraketak hobetzeko. Horregatik, sendagaiak zentzuz erabiltzeko estrategien garapena bultzatuko da, hala nola printzipio aktiboaren araberrako preskripzioa eta generikoen preskripzioa. Une honetan, Euskadin, sendagai generikoak kontsumitutako unitateen %50,5 dira, eta %23,6 balio ekonomikoan. Helburua da generikoen kontsumoa Europako batez bestekoaren mailara iristea, %65 ingurukoa unitateetan eta %25 ingurukoa balioetan.

Azkenik, psikofarmakoen gehiegizko erabilerearen inguruan kontzientziazio kanpainak egingo dira.

OSASUN BEHATOKIA

Euskadiko
pertsonek
osasun-egoerari
buruzko
ezagutza- eta
hedapen-gunea.

**PERTSONENGAN ERAGIN HANDIENA
DUTEN GAIXOTASUNAK ETA BIZITZAREN
AMAIERAKO ARRETA**

Morbimortalitatea, mendekotasuna
eta sufrimendua murrizteko, eta
patologia kronikoak dituzten
pertsonei ongizatea eta bizi-
kalitatea emateko.

Helburu horiek lortzeko, funtsezkoa da profesionalen inplikazioa, bai agintzen dutenena, bai ematen dutenena. Ildo horretan, guztiz beharrezkoa da farmaziak osasun-eragileztat hartzea.

GIB-HIESA PROGRAMA

Euskadik Hiesaren eta Sexu-Transmisiozko Infekzioen Planean ezarrita dauden diagnostiko goiztiarreko, prebentzioko eta prestakuntzako jarduerekin jarraituko du; izan ere, plan hori oraindik indarrean mantentzen duen autonomia-erkidego bakarrenetakoa da. Horretarako, GIBaren esposizio aurreko prebentzioari buruzko kontsultak ezarriko dira hiru lurralde historikoetako ITSen kontsultetan. Era berean, estrategia berri bat sustatuko da **GIBaren paziente egonkor jakin batzuentzako etxez etxeko banaketa-programa bat ezartzen hasteko.**

Hainbat aurrerapauso eta barne-izapide egin ondoren, **Euskadiko Osasun Behatokia** legegeintzaldi honetan sortuko da, ikerketa-, azterketa- eta komunikazio-organo gisa. Euskal biztanleriaren osasuna ekitatearen eta generoaren ikuspegitik monitorizatzea eta ebaluatzea izango du helburu, osasun-egoerari eta haren baldintzatzaileei buruzko informazioaren eta ebidentziaren eskuragarritasuna eta erabilera hobetuz, osasun-arloko plangintza, erabakiak hartzen eta jarduera hobea egiten laguntzeko; horrela, Euskadiko biztanleriaren osasun-desberdintasunak eta horiek denboran zehar izan duten bilakaera ezagutu, aztertu eta baloratu ahal izango dira.

Tresna honek, Osasun Sailari atxikita, informazioa eta ebidentzia emango dizkie, modu sistematikoko eta integralean, osasun-sistemari berari, erakundeei, ikerketako langileei, profesionalei eta, oro har, gizarteari. Bere jardunean aliantzak eta sinergiak ezarri eta mantendu ahal izango ditu antzeko beste behatoki eta entitate batzuekin.

Osasun Behatokiak sortutako ezagutzak ikuspegi orokorra, eguneratua, ulergarria eta antolatua emango du, Euskadi osoko edo lurralde zehatz bateko osasun-egoeraren eta haren baldintzatzaileen inguruan. Dokumentazio interesgarriaz osaturiko gordailu eguneratu bat edukitzeaz gain, osasunaren arloko baliabideak eta aktiboak seinalatuko ditu. Era berean, aukera emango du informazio hori praktika klinikoan eta soziosanitarioan erabiltzeko.

BIZI-ITXAROPENA LUZATZEA

Euskadin bizi-itxaropena gero eta handiagoa da; hain zuzen ere, une honetan, bizi-itxaropen handienetakoa bat dugu Europar Batasun osoa aintzat hartuta. Hori dela eta, prebentzioa, babesa eta osasunaren sustapena bilatzen da beti, gure biztanleengan bizi-urte osasungarriak ere lortzeko.

Ildo horretan sakontzen jarraitu behar da, jaiotzako batez besteko bizi-itxaropena luzatzeko 2024ko horizontean, bai emakumeen kasuan, bai gizonen kasuan, ahalik eta osasun-baldintza onenetan.

Bizi-ohitura osasungarriak, osasun-hezkuntza, osasunaren autokudeaketa edo lehen mailako arretaren ahalduntzea dira emaitza onak lortzen laguntzen duten

Euskadiko Onkologia
Plana zabaltzen ari da,
prozesu onkologikoak
dituzten pertsonen
arreta hobetzeko,
biziraupena luzatzeko
eta bizi-kalitatea
hobetzeko.

“Infartu Kodea”
eta “Iktus Kodea”
jarduketa-protokolo
esker, gaixotasun
kardiobaskularren
hilkortasuna murrizten
ari da Euskadin.

elementuetako batzuk; eta aurrez aurre ditugun erronketako bat da, halaber, zahartzeari, mendekotasunari eta kronikotasunari erantzun egokia ematen jarraitzea.

MINBIZIA

Azken urteotan minbiziarekin lotutako hilkortasuna nabarmen murriztu bada ere, oraindik ere hori da hilkortasun-kausa nagusia Euskadin, eta horregatik aurreko legegintzaldian ad hoc plan bat jarri zen abian.

2018-2023 aldirako Euskadiko Plan Onkologikoa minbiziaren aurka jarduteko estrategia espezifikoa eta integrala da, eta minbizia duten gaixoen premietan jartzen du arreta, haien biziraupena eta bizi-kalitatea handitzeko helburuarekin.

Minbizia duten pertsonen eta haien familiei zuzendutako plan bat da, eta haien beharrezko fisiko eta emozionaletan oinarritzen da; hau da, osasun zaintzaren humanizazioan jartzen du arreta, eta horrek zerikusia du pazientearen duintasunaren, iritziaren eta autonomiaren errespetuarekin edo pertsonen informazio egiazkoa eta ulergarria izateko duten eskubidearekin. 2018-2023ko Plan Onkologikoan ezarritako ekintza-ildoak garatzen eta ebaluatzen jarraituko da legegintzaldi honetan.

Ildo horretan, Onkologikoa Osakidetzan behin betiko integratu nahian, prozesu hori erraztuko duen zerbitzu-erakunde berri bat, ESI berri bat, sortuko da.

GAIXOTASUN KARDIOBASKULARRAK

Prozesu onkologiko eta neoplasikoekin batera, gaixotasun kardiobaskularrek heriotza-kausa nagusietako bat dira Euskadin, oraindik ere, eta ospitaleratze-tasa handiei lotuta daude. Kasu honetan, helburua da gaixotasun horien eragina ahalik eta gehien murriztea eta pazienteen biziraupena handitzea, bizi-kalitate eta autonomia handienarekin, hori guztia genero-ikuspegiarekin eta desberdintasunei erreparatuta.

Patologia horiei aurre egiteko lan-ildoan, **bihotz-biriketako geldialdia artatzeko estrategia bat** ezarriko da. Era berean, **“Infartu Kodearen”** bidez, miokardioko infartu akutuaren ondoriozko heriotza-tasa murrizten jarraituko da, Bihotzez programan identifikatutako hobekuntza-eremuetara bideratutako esku-hartzeen bidez.

Azkenik, **“Iktus Kodeak”** ezartzen duen protokoloaren arabera, paziente bakoitzak ahalik eta denbora laburrenean bermatuta izango du aukera terapeutiko onena.

Pertsonen ongizate
emozionala,
psikologikoa eta
soziala sustatzeko,
eredu komunitario eta
koordinatua behar da.

GAIXOTASUN ARRAROAK

Gaixotasun arraroei aurre egitea ere lan-ildo garrantzitsua da. Funtsezkoa da gaixotasun arraroak aztertzen eta eritasun horiek dituzten pertsonen laguntzen jarraitzea, Euskadik gaixotasun horiei aurre egiteko duen laguntza-sare espezifikoaren sendotzeko. Hain zuzen ere, arreta-nodoetan oinarritutako sare bat izango da eta, horretarako, laguntza-batzorde klinikoak sustatuko dira.

GAIXOTASUN NEURODEGENERATIBOAK ETA NEUROMUSKULARRAK

Gure gizartearen bizi-itxaropena luzatu izanak, zalantzarik gabe, gaixotasun horien eragin eta prebalentzia handiagoa baldintzatzen du; eta baita horri lotutako arazoena ere. Gaixotasun horietako batzuk ezohikoak badira ere, ez dugu ahaztu behar beste batzuk benetan ohikoak direla gure gizartean, Parkinsona eta Alzheimerra kasu. Eta horiek guztiak dira kronikoak, progresiboak eta sendaezinak. Hala, pertsona horiek pairatzen duten narriadura neurologikoak beren funtzioak pixkanaka galtzea eragiten du, eta, ondorioz, desgaitasun fisikoa edo kognitiboa sortzen da; horrek, noski, familiengan eta gizarte osoan ere du eragina.

Arrazoi horiek direla eta, **Euskadiko Gaixotasun Neurodegeneratibo eta Neuromuskularren Estrategia** bat jarriko da abian, eritasun horiei aurre egiteko eta gaitz horiek pairatzen dituzten pertsonen eta haien senideen beharrei erantzuteko helburu eta ekintza espezifikoak ezarriko dituena, betiere osasun-arretaren eta arreta psikosozialaren kalitatea eta osasun-sistemaren barruko eraginkortasuna hobetzeko helburuarekin.

OSASUN MENTALA

Buru-osasunik gabe osasunik ez dagoela sinetsita, arlo hori zerbitzu-sare garrantzitsua da Euskadin, eta helburu hauek ditu: pertsonen ongizatea zaintzea, gaixotasun eta nahasmendu mentalak prebenitzea, eta horiek jasaten dituzten pertsonen tratamendua eta errehabilitazioa ematea. Legealdi honetan zehar, eta jada ibilitako bidea oinarri hartuta, hainbat ildo landuko dira eta pertsonen ongizate emozionala, psikologikoa eta soziala lortzera eta sustatzera bideratutako jarduerak landuko dira. Horretarako, aurrera egin behar da nahasmendu psikiatrikoetarako laguntzaren eredu komunitarioa hedatzeko eta osorik garatzeko.

Hurrengo urteetan, **2019an aurkeztutako Suizidioa Prebenitzeko Estrategia** ezarriko da eta, hasiera batean, errealitate horren zaintza epidemiologikoan, suizidio-arriskuaren kodearen ezarpenean eta osterantzeko jardueretan eragingo du. Era berean, erakunde arteko estrategia bati ekingo zaio gaixotasun mentalari lotutako estigma saihesteko.

Sortzen ari diren profil berriei zuzendutako neurrietan sakontzen jarraitzeaz gain, arreta bereziz aurre egiten jarraituko zaie haur eta nerabeek pairatzen dituzten osasun mentaleko nahasmenduei, bai eta haurren onkologiaren esparruan adingabeek dituzten beharrezko espezifikoak ere. Eta, jakina, osasun mentaleko sareak arreta berezia jarriko die pandemiaren ondorioei, pertsonen osasunerako hain garrantzitsua den dimentsio honetan.

Funtsezko 2 arrazoi

Integrazio sanitario eta soziosanitarioaren eredia sendotzen laguntzeko, **osasun mentaleko asistentzia-ereduei buruzko hausnarketa-prozesu bat hasiko da**, Euskadiko buru-osasunaren sarea eredu horretara egokitze modurik onena jorratzeko.

Helburua pertsonen ahalik eta arretarik onena ematea dela kontutan hartuta, prozesu horretan aztertu beharreko gaietako bat honako hau da: arreta psikiatrikoa testuinguru komunitario eta integratu batean ardazteko modua, eta, gainera, nola egin kudeaketa partekatua ESietan, osasun mentaleko sareetan eta sistema soziosanitarioan integratutako laguntza-programen eta -gailuen artean.

ARRETA BIZITZAREN AMAIERAN: HERIOTZA ONA IZATEKO ESKUBIDEA

Gobernu honek Euskadin bizi diren pertsonekin hartutako konpromisoa betetze aldera, bizitzaren hasieratik amaierara arte, uztailearen 8ko 11/2016 Legea benetan aplikatzen dela bermatzen jarraituko du, eta horretarako behar diren programa guztietan aurrera egingo du, berrikuntzak ekarriz, unerik latzenetan, pertsonen eta haien familiei osasun-arloan, arlo soziosanitarioan eta etxean behar duten erantzuna emateko.

Jarduketa-neurrietako batzuk **2021-2024 Zainketa Aringarrien Plan** berri batean islatuko dira, zerikusirik duten profesional eta erakundeekin batera, aurrekoa (2020an amaituko dena) ebaluatu ondoren.

Baina, gainera, **Arreta Soziosanitarioko Euskal Kontseiluaren** esparruan, Osakidetzako profesionalak eta beste sail, aldundi eta udaletako profesionalak elkarrekin aritzeko erraztasunak ematen dituzten neurri guztiak lantzen jarraituko da.

Eta, une oro, euskal gizartea trebatzen eta sentsibilizatzen jarraituko da, pertsona bakoitzak hiltzeko prozesu propioa erabakitzeko duen autonomiaren inguruan. Hori lortzeko funtsezko tresna izango da aurrerantzean ere Aurretiazko Borondateen Deklarazioa; Euskadiko tasa, gaur egun, autonomia erkidegoen buruan dago Nafarroarekin batera.

Elementu instrumentalak

**SISTEMA INDARTZEA PUBLIKO,
UNIBERTSAL, EKITATIBO,
AURRERATU, ERABAKITZAILE,
KALITATEZKO ETA BIKAIN GISA**

Horrela, gure osasun-
sistema publikoa
sendotzeko

- European arreta unibertsalaren erreferente gisa, eraginkor eta ekitatezkoa.
- Maila guztietan erakunde sendoak biltzen dituen sistema gisa, puntako zerbitzu, azpiegitura eta teknologiekin.